

Program Početne Obuke za novoimenovane sudije

2017/2018

Ovaj program obuke je odobren od strane Upravnog Saveta Kosovskog Instituta za Pravosuđe, 06 februar 2017.

Objavljeno od strane Akademije Pravde

© AP 2017 Sva prava zadržana. Sadržaj ovog materijala može se koristiti u edukativne svrhe i nekomercijalne pozivajući se na KIP AP kao izvor. Zabranjeno je reprodukcija, fotokopiranje ili bilo koji drugi oblik objavljivanja bez potvrde APKIP-a.

Razjašnjenje:

Zakon o Akademiji Pravde Br. 05/l-095, koji je stupio na snagu 24 februara 2017, pretvara Kosovski Institut za Pravosudje u Akademiji Pravde. Ovaj program je odobren od strane Upravnog Saveta KIP-a prije stupanja na snagu ovog zakona. Pošto će ovaj program biti objavljen nakon stupanja na snagu ovog zakona, gde god se koristi ime Kosovskog Instituta za Pravosuđe podrazumeva Akademiju Pravde.

Pregled sadržaja

1	Uvod	5
2	Glavni ciljevi programa obuke.....	6
3	Pravni osnov.....	7
4	Metodologija razvoja programa obuke.....	8
5	Struktura i sadržaj PPO.....	9
5.1	Cilj za kvalifikacije.....	9
5.2	Struktura PPO.....	9
5.3	Sadržaj PPO	14
5.3.1	Deo teorijske obuke	15
5.3.2	Deo praktične obuke	15
5.4	Program obuke u ne-pravosudnim institucijama.....	16
5.5	Simulacije suđenja	17
5.6	Istraživački rad	17
6	Procena	18
6.1	Primer procena od strane trenera	19
6.2	Primer tabela procene od strane Mentora	20
7	Kalendar i raspored obuka	21
8	Moduli obuke PPO 2017/2018 za novoimenovane sudije	22
9	Moduli obuke PPO 2017/2018.....	24
9.1	Nacionalni i međunarodni pravni poredak	24
9.1.1	Ustavno Pravo	24
9.1.2	Organizacija pravosudnog i tužilačkog sistema	25
9.1.3	Medjunarodna pravna saradnja u krivičnim i građanskim pitanjima	25
9.1.4	Pravo Evropske Unije	26
9.1.5	Propisi o ljudskim pravima - EKLP	26
9.2	Krivični zakonik Republike Kosovo	27
9.2.1	Krivični zakonik - Opšti deo	27
9.2.2	Krivični zakonik –Posebni deo.....	27
9.2.3	Krivična dela korupcije i protiv službene dužnosti.....	28
9.2.4	Ozbiljni zločini	28
9.2.5	Zastarelost.....	28
9.3	Zakonik o krivičnom postupku Republike Kosova.....	29
9.3.1	Stručnost i analiza	29
9.3.2	Kontrola i oduzimanje	29
9.3.3	Skrivene mere istraživanja i posmatranje.....	30
9.3.4	Mere da se obezbedi prisustvo okrivljenog u postupku	31
9.3.5	Okrivljeni u krivičnom postupku	31
9.3.6	Svedoci i oštećeni u krivičnom postupku.....	32
9.3.7	Dogovor sporazuma o priznanju krivice.....	32
9.3.8	Administracija o krivičnom postupku	33
9.3.9	Inicijalni i drugi pregled i sudska revizija.....	33
9.3.10	Izrada i komunikacija odluka i dostava dokumenata.....	34
9.3.11	Troškovi sudskih postupaka i imovinskih zahteva	34

9.3.12 Postupak po pravnim lekovima.....	35
9.3.13 Posebni postupci po KPRK.....	35
9.3.14 Dokazi u krivičnom postupku.....	36
9.4 Gradjansko, upravno i privredno pravo	37
9.4.1 Gradjansko pravo	37
9.4.2 Parnični postupak - prvi deo	37
9.4.3 Parnični postupak - drugi deo	38
9.4.4 Vanparnični postupak	38
9.4.5 Izvršni postupak	39
9.4.6 Upravno pravo	39
9.4.7 Zakon o obligacionim odnosima	40
9.4.8 Privredno pravo	40
9.4.9 Pravo svojine i druga srodna prava.....	41
9.4.10 Pravo nasleđivanja	41
9.4.11 Radno pravo	42
9.4.12 Porodično pravo.....	42
9.4.13 Prijem i administracija dokaza u parničnom postupku.....	43
9.5 Lične veštine i interdisciplinarni.....	44
9.5.1 Pravila komunikacije	44
9.5.2 Profesionalna etika	44
9.5.3 Upravljanje predmetima	45
9.5.4 Podizanje društvene veštine sudija.....	45
9.5.5 Obrazloženje sudske odluke	46
9.5.6 Upravljanje stresom	46
9.6 Zakonodavstvo i dodatne veštine	47
9.6.1 Kod pravde za maloletnike.....	47
9.6.2 Medijacija.....	47
9.6.3 Razvoj sudskih veština.....	48
9.6.4 Zakon o prekršajima.....	48
9.7 Učenje na daljinu	49
9.7.1 Engleski jezik	49
9.7.2 Informaciona tehnologija.....	49
10. Zaključak.....	50

1. Uvod

U okviru svog mandata Kosovski Institut za Pravosuđe (u daljem tekstu KIP), od 2008. godine je počeo da sprovodi Program Početne Obuke (PPO), organizovanje obuke za profesionalce koji ulaze u sistem sudstva i tužilaštva u svojstvu sudije i tužioca odmah nakon uspešno položenog Pripremnog Ispita organizovan od strane KIP. PPO je organizovan za pet generacija i do sada je diplomirao 169 kandidata za sudije i tužioce.

Promene u zakonima u pravosudju su uticale na organizaciju PPO, kao u kategoriji korisnika, organizovanje pripremnog ispita i trajanja početne obuke. Prema ovim izmenama PPO traje 12 meseci i organizovan je za novoimenovane sudije i državne tužioce dok Pripremini Ispit sprovodi i ocenjuje SSK i TSK.

Na osnovu ovih zakonskih izmena, KIP je promenio i ispunio podzakonskih akata koji regulišu podelu i sadržaj, trajanje teorijske i praktične obuke, procena tokom obuke PPO, i razvila je program obuke u skladu sa potrebama novoimenovane sudije.

KIP kao glavni cilj u okviru PPO za 2017, ima razvoj profesionalnih kapaciteta i razvoj praktičnih veština novoimenovanih sudija.

Stoga, program početne obuke za šestu generaciju će se implementirati u modelu kombinovanje teorijski i praktični, kroz primenu savremene metodologije obuke, uključujući nastavnih tehnika za odrasle, takođe obuka biće ponuđena i putem učenja na daljinu.

Za realizaciju ovog programa obuke će biti razvijene prateće dokumentacije kao što su: moduli obuke, kalendar obuke, raspored obuke i materijala prezentacije za određene teme.

Ovaj program obuke je odobren od strane Upravnog Saveta KIP-a.

2. Glavni ciljevi programa obuke

Sudska obuka je od suštinske važnosti za funkcionisanje profesionalnog sudskog i tužilačkog sistema. Posebno, vrlo korisno i neophodno se proceni obuka novoizabranih sudija ili početna obuka kao što je poznato u terminologiji pravosudne obuke i smatra se jednim od ključnih faktora u obezbeđivanju nezavisnosti, nepristrasnosti i profesionalne kompetencije etike pravosudja.

U program početne obuke za 2017, glavni ciljevi su:

- ◆ Obezbeđivanje adekvatnog programa obuke za početne sudije, na osnovu postojećih znanja korisnika;
- ◆ Izrada programa obuke koji odražava nadležnosti i zadatke u obavljanju profesije sudije;
- ◆ Treneri/mentori da posluži kao posrednik u nastavnom procesu učenja razmatranjem suda kao obrazovna ustanova;
- ◆ Informacije o radu drugih institucija pravosudnog sistema;
- ◆ Pružanje mogućnosti za korisnika, koji su angažovani u timskom radu, da sprovede istraživanje za njihov profesionalni razvoj i istraživanja na doprinos ukupnom razvoju sudskog i tužilačkog sistema.

3. Pravni osnov

Zakon o Osnivanju Kosovskog Instituta za Pravosuđe, je osnovni zakon za organizaciju početne obuke. Ostale odredbe koje definišu i podržavaju početnu obuku su drugi zakoni koji regulišu funkcionisanje pravosudnog sistema.

Sa ciljem praktične realizacije ovog programa obuke KIP osim u koordinaciji sa Sudskog Saveta Kosova, takođe izdaje i interna pravila.

Za tu svrhu KIP je zasnovan na:

- ◆ Zakon o Osnivanju Kosovskog Instituta za Pravosuđe (Br. 02-L/25);
- ◆ Zakon o Sudovima (Br. 03/L199);
- ◆ Zakon o Izmenama i Dopunama Zakona br. 03/L199 o Sudovima;
- ◆ Zakon o Sudskom Savetu Kosova (Br.03/L-223);
- ◆ Zakon o Izmenama i Dopunama Zakona br.03 / L-223 o Sudskom Saveta Kosova (Br. 05/L-094);
- ◆ Statut KIP-a;
- ◆ Pravilnik Programa Početne Obuke;
- ◆ Program Rada KIP-a za 2017 (odobren od strane Upravnog Saveta KIP-a na datum 06 decembar 2016);
- ◆ Administrativno Oputstvo 01/2012 o Unutrašnjoj Reorganizaciji KIP-a;

4. Metodologija razvoja programa obuke

Takodje su napravljene procene izveštaja lokalnih i međunarodnih institucija na Kosovu kao i razvijeni su određeni broj mehanizama za procenu potreba za obukom.

Za izradu ovog programa obuke vođeni su razgovori sa glavnim predstavnicima sudskog i tužilačkog sistema, sa sudijama, tužiocima, trenera i bivši kandidata PPO.

U nastavku su predstavljeni neki od koraka preduzetih u cilju razvijanja ovog programa:

- ◆ Konsultacije sa Predsednikom Vrhovnog Suda;
- ◆ Konsultacije sa Predsedavajućim Sudskog Saveta Kosova;
- ◆ Diskusije sa trenerima PPO;
- ◆ Alumni Konferencija - sa bivšim kandidata PPO;
- ◆ Procena Programa Početne Obuke KIP-a (koje je sproveo škola Magistrata Francuske, u januaru 2015);
- ◆ Distribuirani upitnici za kandidate PPO;
- ◆ Analiza pravne strukture koja je na snazi;
- ◆ Prakse međunarodnih institucija za obuku itd.

5. Struktura i sadržaj PPO

5.1 Cilj za kvalifikacije

Opšti koncept ciljanja za stručnu kvalifikaciju učesnika u PPO je:

- * Ispunjavanje opštih uslova za funkciju sudije na Kosovu;
- * Nadležnosti (znanja, veštine i stavovi) neophodnih za uspešno profesionalno obavljanje kao sudija u pravosudnom sistemu na Kosovu;
- * Sposobnost da se izbori sa potražnje i promenljivim izazovima;
- * Sposobnost da se koriste i primenjuju direktno kompetencije potrebne za rad (profesionalna, metodičan, socijalne i lične),
naglasak na društvene i lične kompetencije nezavisno razmišljanje sudskih pitanja, razmatranje alternativnih postupaka, ubedljiv argument;
- * Smernice o praktičnim pitanjima i svest o povezanosti između pravne dimenzije, socijalne i ekonomske;
- * Uslovi za uspešnu finalizaciju (samo-organizacija i disciplina, sposobnost da se bavi velikog obima posla);

5.2 Struktura PPO

Nakon promena zakona o pravosuđu, početna obuka traje dvanaest (12) meseci. Vreme po zakonu, omogućava obuku da bude intenzivna i struktura programa početne obuke za 2017/2018 godinu je podeljen na dva dela. Prvi deo obuhvata teoretsku obuku u kombinaciji sa pregleda predmeta iz sudske prakse, simulacije itd, a drugi deo je praktična obuka zajedno sa obukama u ne-pravosudnim institucijama koje se odnose na rad sudije i tužioca.

Da bi odredio strukturu početne obuke treba prvo utvrditi koje kompetencije treba razvijati novoimenovanim sudijama i tužiocima, odnosno treba da znaju koji su kvaliteti koje treba imati sudija i tužilac.

Za razvoj sposobnosti učesnika obuke KIP se zasniva na sledećoj šemi:

Za razvoj sposobnosti učesnika obuke KIP se zasniva na sledećoj šemi:

<p>Lični integritet i profesionalno ponašanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nezavisnost i nepristrasnost • Samopouzdanje i autentičnost • Iskrena posvećenost na pravično suđenje 	<ul style="list-style-type: none"> – On je uveren o pravnom sistemu i njegovog kvaliteta; – Predstavlja odluku; – Pokazuje individualnost i otpornost na uticaj njegovih akcija; – Kada je potrebno usuđuju da odu protiv važećim pogleda; – Jasan o očekivanjima, postavlja granice.
---	---	--

<p>Pravna i sudska veštine</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Odlučnost, presuda ◆ Poslušnost ◆ Analitička sposobnost i sposobnost da sudi ◆ Odgovornost za upravljanje ◆ Upravljanje 	<ul style="list-style-type: none"> – Donosi odluke na osnovu raspoloživih podataka; – Odlučno reagovati, čak i kada raste pritisak; – Daje jasnu i potpunu strukturu donošenja odluka i proces sledi u izradi izjave; – Pribavljanja saglasnosti stranaka za donošenje odluke; – Daje puni smisao teksta formulisane; – Vidi mogućnosti da dovede strane zajedno i da posreduju u rešavanju spora; – Obraduje i rešiti niz podataka; – Sistematski pregledati i proceniti; – Postavlja pitanja na osnovu razumevanja; – Razmatra pitanja po situacijama; – Koristi logičko razmišljanje koji je doveo do opravdanosti izjave jasan i transparentan; – Planira i organizuje rad za svoj slučaj; – Uključuje drugi u važnim temama; – Omogućava drugi gde je moguće dodati svoju stručnost; – Organizuje rad zaposlenih na najefikasniji mogući način; – Obaveštavaju druge o napretku rada; – Reguliše procedure (sadržaj, kvalitet i prolaznosti) ako je potrebno.
--	---	---

<p>Profesionalna posvećenost</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Sposobnost za upravljanje kancelarije ◆ Sposobnost za učenje i samo-odražavaju ◆ Sposobnost za saradnju ◆ Fleksibilnost i sposobnost da se nosi sa radnog opterećenja 	<ul style="list-style-type: none"> - Razvija organizacione i upravljačke kapacitete, da predsedava zasedanjima ispitivanja i upravlja sastancima; - Je otvoren za povratne informacije od drugih i posvećen učenju; - Radoznalac je, aktivno traži nove i / ili druge situacije; - Voljni da učestvuju u stručnom obrazovanju i bavi se redovne obuke za poboljšanje profesionalnih kapaciteta za nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva; - Je otvoren za saradnju sa drugima; - Preuzmu inicijativu i koriste priliku da podele znanje, podršku i konsultacije sa drugima u cilju poboljšanja kvaliteta i efikasnosti pravosuđa; - Razmenjuje prakse sa institucijama vezan za rad sudova i tužilaca;
----------------------------------	--	---

<p>Društvena svest</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Slušanje i komunikacija ◆ Podobnost ◆ Poslušnost ◆ Svest o društvenoj sredini 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazuje razumevanje za situaciju drugih i lično kontaktira i ima osetljivost za motivaciju - aktivno slušanje - daje utisak na druge da se njihov doprinos priznat; - Podešava svoj pristup kada se situacija promeni ili kada se detektuje prilagoditi specifičnim okolnostima i situacijama; - Daje jasnu i potpunu strukturu donošenja odluka i proces sledi u izradi izjave; - Daje puni smisao teksta formulisane; - Vidi mogućnosti da dovede strane zajedno i da posreduju u rešavanju spora; - Ima tendenciju za društvene tokove i formira svoju vlastitu sliku u skladu sa zakonom; - Zahteva stare informacije, nove i kontradiktorne, različitih perspektiva koje mogu uticati na odluku i postupak; - Pokazuje svest o uticaju različitih okolnosti i stranaka; - Ocenjuje uticaj njihove uloge i položaja u društvenom kontekstu, smatra ovo održavanjem distance; - Ima znanje o socio-ekonomskog konteksta u kojem su vežbaju funkcije;
----------------------------	--	---

PPO je koncipiran i stavljen u okviru profesionalni kvalifikacioni program, na osnovu nadležnosti, modularizovan i orijentisan na radnom mestu koje integriše teorijska i praktična elemente. Namenjen je specijalno za početno stručno usavršavanje sudija i tužilaca. To je kombinacija teorijskih i praktičnih faza i one vođenje i samostalno učenje, uključujući i elemente e-learning.

5.3 Sadržaj PPO

Sadržaj PPO odražava razvoj vještina učesnika koji će se fokusirati na razvoj praktičnih vještina sudija i državnih tužilaca novoimenovani kao korisnici procenjeno da poseduje teoretskog znanja relevantna za sudijske funkcije.

Sadržaj početne obuke će se fokusirati na razvoj profesionalne kompetencije, etičke vrednosti i interdisciplinarne novoizabranih sudija sa posebnim osvrtom na:

- ◆ Izgradnja profesionalnih kapaciteta za nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva;
- ◆ Izrada sudskih odluka na osnovu analize činjenica;
- ◆ Primena etičkih pravila;
- ◆ Prilagođavanje specifičnim okolnostima i situacijama u obavljanju sudije/tužioca;
- ◆ Razvoj sudskih vještina;
- ◆ Razvoj socijalnih vještina;
- ◆ Razmena prakse sa institucije koje se odnose na rad sudova i tužilaštava;
- ◆ Razvoj kapaciteta istraživanja, organizaciono i upravljanje;
- ◆ Razvoj interdisciplinarnih vještina.

Ove nadležnosti će se razvijati kroz modula koji su vezani kao dodatak ovom programu, praktični programi obuke u ne-pravosudnim institucijama u vezi sa radom sudova i tužilaca, kao i praktičnog rada dodeljen od strane trenera ili mentora.

5.3.1 Deo teorijske obuke

U ovom delu obuka se odvija u teorijskom kombinovanim slučajevima iz sudske prakse, na osnovu modula obuke, uključujući obuku za sve grane prava i pozitivni lokalni zakoni Acquis Communautaire, Evropska Konvencija o Ljudskim Pravima i drugim međunarodnim aktima.

Iznos sati rada zakazan za svaki od modula koji će se realizovati kroz kombinaciju praktične obuke određuje:

- ◆ Sadržaj modula obuke;
- ◆ Priroda i kompleksnost modula;
- ◆ Tip modula i njegov značaj za sudsku/tužilačku praksu;

U principu, program obuke svakog modula sadrži najmanje određeni broj treninga sproveda plan rada.

U okviru stručnog programa obuke pored profesionalnih modula i interdisciplinarni karakter uključuju se i dodatne module koji će se realizovati kroz platformu za učenje na daljinu.

5.3.2 Deo praktične obuke

Praktična obuka odvija se na sudu. Obuka se sprovodi pod nadzorom mentora (sudije), koji nadgleda sprovođenje programa obuke kao što naveden u ovom programu i praktičnom priručnika za obuku, i da proceni performanse korisnika obuke. Praktični program obuhvata stručna pitanja u pogledu pravila komunikacije, upravljanja predmetima, etike i drugim pitanjima od interesa za praktičnu karaktera korisnika. Tokom ove obuke, novoimenovani sudija može da pomogne na sudiju u vršenju svojih funkcija, učestvuje u sudskim aktivnostima povodom prakse njegov/njen, ali uvek pod vođstvom mentora.

Praktični program obuke se provodi na osnovu "Priručnik za Praktičnu Obuku", koji sadrži program obuke da prati novoimenovane sudije i određuje zadatke i odgovornosti mentora i korisnika tokom sprovođenja praktične obuke. Priručnik je deo ovog programa obuke.

Svrha ovog priručnika je da prikaže ulogu i odgovornost mentora i korisnika tokom praktične obuke PTF-a (faza mentorstva). Priručnik takođe opisuje neke od zakonske nadležnosti, etičke i interdisciplinarni učesnici u programu stipendija treba da koristi u praktičnom obukom.

Mentori su dobili ideje o tome kako da se podvrgne primaoca u širokom spektru tema koje će ih pripremiti dobiti svoje službene dužnosti, po završetku početne obuke. U fokusu priručnika i programa stažiranja je da se ukaže na značaj pružanja pravi doživljaj praktičan za korisnika u razvoju njihovih sposobnosti, počevši od profesionalnog, pravnog pisanja, kritičkog mišljenja, etike, pravila komunikacije, upravljanja predmetima i mnogi drugi praktičan karakter od interesa za korisnika.

Takođe, tokom praktične obuke novoizabranih sudija će prisustvovati poseban modul obuke koji se realizuje uz praktičnu obuku. Ovaj modul se bavi uspostavljanjem sudskih veština

korisnika na osnovu promena u Zakonik o Krivičnom Postupku u vezi ispitivanja i upravljanje suđenja. Posebno podizanje veštine će biti za uvodnu reč, direktno i indirektno ispitivanje, stavljanje u sumnju, rehabilitaciju i završnu reč.

Tokom ovog dela treninga, učesnici mogu da prate obuku u platformi za učenje na daljinu i raznih praktičnih programa na ne-pravosudnim institucijama.

Na kraju ovog treninga, mentori će napraviti procenu korisnika, uključujući, njihov ukupni učinak tokom treninga, praktičan rad u smislu profesionalnog, poštuje raspored, itd.

5.4 Program obuke u ne-pravosudnim institucijama

Pored praktične obuke u sudovima, novoimenovani sudije će prisustvovati različite institucije za obuku pravosudnog sistema i van čiji je rad vezan za njihov rad. To će biti moguće u saradnji uspostavljen između KIP i institucija.

Institucije u kojima će novoimenovane sudije primaju obuku, su:

- Ustavni Sud
- Advokatska Komora
- Ombudsman
- Kosovska Policija
- Korektivna Služba
- Probaciona Služba
- Centar za Socijalni Rad
- Agencija Protiv Korupcije
- Carina Kosova
- Komisija Posredovanje
- Agencija Privatizacije
- Katastarska Agencija Kosova
- Kosovska Agencija za Imovinu
- Regulatorna Komisija Javne Nabavke
- Nezavisni Nadzorni Odbor
- Kancelarija Generalnog Revizora
- Poreska Uprava Kosova
- Agencija za Zaštitu Ličnih Podataka
- Institut za Pravnu Medicinu

5.5 Simulacije suđenja

Pored tradicionalnih metoda obuke, kao što su interaktivne diskusije, praktične studije slučaja, korisnici početne obuke, tokom obuke će biti uključeni u simulacijama suđenja.

Simulacija suđenja se vrši izborom predmeta iz sudske prakse iz krivičnog/građansko uključivanje elemenata iz drugih oblasti prava.

Svrha simulacija suđenja je teranje sposobnosti i veštine u glasu, povećana samopoštovanje, razvijanje kritičkog razmišljanja i sposobnost za rad u timu. Takođe, kroz simulacije suđenja učesnici mogu da poboljšaju svoju analizu činjenica i razmišljanja, razvijanje sposobnosti da slušaju i sarađuju, da bolje razumeju pravosudni sistem, kao i da unapredi znanje pravila dokaza pred vijećem.

5.6 Istraživački rad

U okviru nadležnosti početne obuke uključuje se i istraživački rad, gde se ova nadležnost realizuje ili preko praktičnih slučajeva tokom obuke i rada u pravnom časopisu "Justicia". Časopis sadrži različite teme koje se bave različitim instituti zakona, različite aspekte nacionalnog i međunarodnog zakonodavstva.

Svrha ovog pravnog časopisa pored obuke i podizanja sposobnosti korisnika u oblasti pravnog istraživanja i pisanja je pružanje stručne podrške mladim advokata, sudija, tužilaca i drugih pravnih stručnjaka.

6 Procena

Proces procena uspešnog završetka programa obuke novoizabranih sudija utvrđen Pravilnikom Programa Početne Obuke odobren od strane Upravnog Saveta KIP-a. Ovaj proces se postiže ali ne ograničavajući se na, kroz izveštaja prisustva na obuku, izveštaj trenera, mentora izveštaja i procenu naučnih radova koji su sažeti u konačnom izveštaju koji je pripremio KIP, koji je upućen SSK-a i TSK na kraju programa obuke.

Testiranje učesnika mogu se izvršiti kroz ovaj sistem:

- Završni test za PPO se sastoji od rezultata svakog modularnih testa;
- Testiranje modula može da se sprovede u različitim oblicima: pismenih testova, usmeni test, pisani razrada, prezentacije;
- Preduslov za učešće u modularnog testu je redovno učešće u obuci i autonomnog ispunjenosti uslova za PPO tokom treninga;

Evaluacija tokom teorijske obuke će se zasnivati na gornjoj šemi koja se bavi razvojem veština kod učesnicima obuke na osnovu sledećoj šemi, a ceo proces ocenjivanja rezultata obuke će se zasnivati na kriterijumima utvrđenim zakonom i drugim normativnim aktima za vrednovanje sudija.

6.1 Primer procena od strane trenera

Obrazac za evaluaciju od strane trenera za praktičan rad i praktičnih slučajeva učesnika, pored procenama ispita.

Ime i prezime sudije/tužioca u PPO:		Modul obuke:				
Utvrđivanja činjenica	Priznanje i sprovođenje zakona	Analiza činjenica		Zaključak i rezonovanje	Jezik koji se koristi	Opšta procena
☐ Nedovoljno	☐ Nedovoljno	☐ Nedovoljno	☐ Nedovoljno	☐ Nedovoljno	☐ Nedovoljno	☐ Nedovoljno
☐ Dovoljno	☐ Dovoljno	☐ Dovoljno	☐ Dovoljno	☐ Dovoljno	☐ Dovoljno	☐ Dovoljno
☐ Dobro	☐ Dobro	☐ Dobro	☐ Dobro	☐ Dobro	☐ Dobro	☐ Dobro
☐ Vrlo dobro	☐ Vrlo dobro	☐ Vrlo dobro	☐ Vrlo dobro	☐ Vrlo dobro	☐ Vrlo dobro	☐ Vrlo dobro

Komentar trenera i preporuke u kojima je potrebno poboljšanje korisnika:

Datum: ___ / ___ / ___

Ime & Potpis Trenera _____

6.2 Primer tabela procene od strane Mentora

	Nivo	
Sposobnost da se identifikuju i koriste pravila deontologije (Nadležnost "Lični integritet i profesionalno ponašanje")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da analizira i opiše situaciju ili događaj (Nadležnost "Pravna i sudska veštine")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da se identifikuju, poštuju i garantuju zakonske propise (Nadležnost "Pravna i sudska veštine")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost za adaptaciju (Nadležnost "Društvena svest")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da se prilagodi i da pokaže autoritet u specifičnim okolnostima i situacijama (Nadležnost "Društvena svest")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da ima sadržajne odnose, aktivno slušanje i razmenu informacija (Kompetenca "Društvena svest")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da prati publiku na sudu, ali sa poštovanjem na drugu stranu (Nadležnost "Pravna i sudska veštine")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da se pronadu rešenja i pomiri stranke (Nadležnost "Profesionalni integritet i profesionalno ponašanje")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da se donose odluke zasnovane na zakonu i činjenicama (Nadležnost "Pravna i sudska veštine")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da motiviše, formalizam i objašnjenje odluka (Nadležnost "Društvena svest")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost da uzme u obzir nacionalnih i međunarodnih institucionalnih okolnosti (Nadležnost "Društvena svest")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost za rad u grupi (Nadležnost "Profesionalno angažovanje")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐
Sposobnost za organizovanje, upravljanje i preuzimanje inicijative. (Nadležnost "Profesionalno angažovanje")	Dostignuće	☐
	U toku	☐
	Nije postignut	☐

7. Kalendar i raspored obuka

Za realizaciju ovog programa će biti sastavljen kalendar aktivnosti obuke. Početna obuka je održana na 5 dana u nedelji. Deo teorijske obuke u KIP, dok praktične obuke u sudovima i praćeno obukom u drugim ne-pravosudnih institucija.

Teorijska i praktična obuka će biti realizovane u kombinaciji po modelu 2 dana teorijske obuke u KIP i 3 dana praktičnu obuku u sudovima. Ovaj raspored će biti fleksibilan kako bi se ispunili teorijski program obuke kao što je navedeno u svaki modul obuke.

Raspored obuke i broj sesija je definisano u bliskoj saradnji sa svim relevantnim akterima.

Uslovi učešća i neučestvovanja tokom treninga su regulisani Pravilnikom o Početne Obuke.

8. Moduli obuke PPO 2017/2018 za novoimenovane sudije

Moduli početne obuke za novoimenovane sudije i sesija za svaki modul su:

Moduli obuke				
Br	Imenovanje modula	Vreme obuke	Submodul/subsekcija	Br. sesija
1.	Nacionalni i međunarodni pravni poredak	60 sati	1.1 Ustavno Pravo	1
			1.2 Organizacija pravosudnog i tužilačkog sistema	2
			1.3 Međunarodna pravna saradnja u krivičnim i građanskim pitanjima	2
			1.4 Pravo EU	5
			1.5 Zakonodavstvo o Ljudskim Pravma- EKLJP	10
2.	Krivični Zakon Republike Kosova	78 sati	2.1 Krivični Zakon Kosova – opšti deo	10
			2.2 Krivični Zakon Kosova – poseban deo	10
			2.3 Krivična dela zvanične korupcije i protiv službene dužnosti	2
			2.4 Teška krivična dela	1
			2.5 Zastarelost	3
3.	Zakon o Krivičnom Postupku Republike Kosova	153 sati	3.1 Ekspertiza i analiza	4
			3.2 Kontrola i oduzimanje	5
			3.3 Tajne mere istrage i posmatranja	4
			3.4 Mere da se obezbedi prisustvo okrivljenog u postupku	5
			3.5 Okrivljeni u krivičnom postupku	5
			3.6 Svedoci i oštećeni u krivičnom postupku	5
			3.7 Pregovaranje sporazuma o priznanju krivice	3
			3.8 Administracija krivičnog postupka	2
			3.9 Drugi inicijalni pregled i sudska revizija	6
			3.10 Odlučivanje i komunikacija odluke i dostava dokumenata	1
			3.11 Troškovi postupka i pravni imovinski zahtevi	1
			3.12 Postupak po pravnim sredstvama	2
			3.13 Posebni postupci po ZKPK	2
			3.14 Dokazi u krivičnom postupku	6

Moduli obuke				
Br	Imenovanje modula	Vreme obuke	Submodul/subsekcija	Br. sesija
4.	Civilno, upravno i ekonomsko Pravo	237 sati	4.1 Civilno Pravo	6
			4.2 Parnični Postupak-prvi deo	10
			4.3 Parnični Postupak-drugi deo	10
			4.4 Vanparnični Postupak	3
			4.5 Postupak Izvršenja	4
			4.6 Upravno Pravo	5
			4.7 Obligaciono Pravo	10
			4.8 Ekonomsko Pravo	5
			4.9 Pravo Svojine i druga srodna prava	10
			4.10 Pravo Nasleđe	2
			4.11 Pravo na rad	3
			4.12 Porodična Pravo	6
			4.13 Pribavljanje i upravljanje dokaza u parničnom postupku	5
5.	Lične veštine i nder-dispiline	90 sati	5.1 Pravila Komunikacije	2
			5.2 Profesionalna etika	10
			5.3 Upravljanje predmetima	3
			5.4 Podizanje društvene veštine sudija	3
			5.5 Obrazloženje sudske odluke	10
			5.6 Upravljanje stresom	2
6.	Zakonodavstvo i dodatne veštine	9 24 sati+ 6/12 dana obuke (2/4 grupe)	6.1 Kod Pravde za Maloletnike	3
			6.2 Posredovanje	2
			6.3 Razvoj Sudskih Veština	
			6.4 Zakon o prekršajima	3
7.	Učenje na daljinu		7.1 Engleski jezik	
			7.2 Informaciona tehnologija	
			7.3 Upravljanje stresom	

9. Moduli obuke PPO 2017/2018

9.1 Nacionalni i međunarodni pravni poredak

9.1.1 Ustavno Pravo

U ovom modulu, učesnici će imati priliku da se informišu o ustavnim izvorima Republike Kosova, normativnog okvira o Ustavnom Sudu Kosova, sastav suda, njegova nadležnosti, procesu ustavnih kontrole i odluke Ustavnog Suda i njihovih efekata.

Ciljane kompetencije za razvoj u ovom modulu su:

- Biti uveren o demokratiji i vladavini prava, kao najviših vrednosti i vodećih principa države Kosovo i sposobnost predstavljati ih na radu kao sudija;
- Razumevanje ustava kao najveća norma u nacionalnom pravnom sistemu i biti svestan uticaja međunarodnog prava u nacionalnom pravnom sistemu;
- Biti svestan uticaja osnovnih prava u državi i pravosudnog sistema i njihove primene u praktičnom radu kao sudija;
- Biti izuzetno dobro informisani o pravosudnom sistemu, njenih organa, struktura rada i statusa dužnosti sudija i biti u stanju da sprovede sve ovo u svom radu;
- Biti izuzetno dobro informisani o ustavnom sudu, njene radne strukture i procedura i pravnim posledicama svojih odluka, pogotovo za sudove niže stope;

Trajanje: 1 sesija obuke (3 sati obuke)

9.1.2 Organizacija pravosudnog i tužilačkog sistema

Modul će sadržati osnovna znanja da shvate kako izgleda organizaciona struktura pravosudnog sistema na Kosovu, nakon stupanja na snagu Zakona o Sudovima i Državnog Tužioca, kakva su ovlašćenja sudova i tužilaštava i kako je postao njihova nova teritorijalna proširenje.

Sa početkom sprovođenja zakona vršila se reforma cjelokupnog pravosudnog i tužilačkog sistema, napuštajući stari sistem organizacije sudova i tužilaštava sa mešovitim nadležnostima i ponekad nisu jasno definisani i izgradnjem novog sistema

organizacija sudova i tužilaštava na osnovu potpuno odvajanje nadležnosti između različitih sudskih instanci koji je predvideo da na vertikalna linija ovaj sistem je konstituisana u tri sudskom nivou.

Novi sudski sistem takođe ima još jednu teritorijalnu organizaciju nego što je ranije imao i ova nova organizacija predstavlja sledeći segment reforme pravosuđa, sa ciljem racionalizaciji sudskog sistema, čineći ga efikasnijim i omogućavanje pristupa pravdi za građane.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.1.3 Medjunarodna pravna saradnja u krivičnim i građanskim pitanjima

Kriminal gotovo svih profila, posebno organizovanog kriminala, sve više i više se internacionalizovano. Zbog okolnosti u kojima ljudsko društvo je danas, posebno zbog širenja mogućnosti koje imaju počinioci krivičnog dela da se prevaziđu granice, sudije i tužioci moraju biti upoznati sa efektivnim praksama u međunarodnoj pravnoj saradnji u građanskim i krivičnim stvarima.

Tokom prezentacije ovog modula će predstaviti osnovna znanja da razume šta je međunarodna pravna saradnja i njena uloga i značaj u građanskim i krivičnim stvarima.

Korisnici tokom vežbe će videti primere potrebnih oblika prakse međunarodne pravne saradnje u krivičnim ili građanskim stvarima.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.1.4 Pravo Evropske Unije

Iako Kosovo nije članica Evropske unije, priznavanje institucija i zakona Evropske unije je najvažnije za budućeg procesa njene integracije, koja je u velikoj meri je reforma vođen usklađivanje pravo na sudsku Kosovski sa tzv *acquis communautaire*, što bi se moglo prevesti kao "naših zajedničkih dostignuća", ili drugim rečima, sa evropskim političkim i pravnim standardima. Pored toga, Evropski zakon je veoma interesantno i intelektualno izazovan, jer kombinuje mnoge discipline u sebi pravni, uključujući i međunarodnog javnog prava, ustavno pravo, upravno pravo i privrednog prava.

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Kosova i EU stupio na snagu u aprilu 2016. godine. Ovaj ugovor je prvi obavezujući međunarodni između dve strane obezbeđuje delimičnu usklađivanje zakona u skladu sa *acquis* i delimičnog prezentaciju četiri slobode tržište u narednih pet godina. Ovo zahteva odgovarajuću pravnu znanja i veštine u pravosuđu.

U tom smislu, pored prepoznavanja ovu oblast tokom osnovnih studija ili specijalizovanih istovremeno je imperativ da se postepeno pravosuđe Kosova početi da povećaju svoje znanje o pravu Evropske unije.

Trajanje: 5 sesije obuke (15 sati obuke)

9.1.5 Propisi o ljudskim pravima - EKLJP

Ljudska prava su temelj koegzistencije i ljudskog postojanja. Oni su univerzalna, nedeljiva i međusobno zavisna. Oni su u osnovi svi da je cilj UN da traži svoj domet u globalnoj misiji mira i razvoja. Evropski sud za ljudska prava sa sedištem u Strazburu, utvrđenim u Evropskoj konvenciji, sa ozbiljnosti i predanosti svojih sudija, je pretvoren u važnu instituciju i prestižna za standardizaciju pravnih sistema država članica Vijeća Evropa u oblasti ljudskih prava.

Sudske odluke, koje su generalno označena racionalnost i emancipacije, ima posebna ovlašćenja za zemlje sa razvijenom demokratijom, suočavaju sa raznim izazovima i dilemama moderne civilizacije medveda. Evropska konvencija o ljudskim pravima je najveće dostignuće Saveta Evrope. Isti nije samo formulisao katalog ljudskih prava, ali i obezbediti sistem kontrole za njeno sprovođenje.

Kroz ove modula namenjenih učesnicima da prošire svoje znanje o međunarodnim standardima o ljudskim pravima i na drugoj strani će sadržaj modula bio vredan resurs za sve one koji su uključeni u promociju i zaštitu ljudskih prava, koja su deo pravosudni sistem na Kosovu.

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.2 Krivični zakonik Republike Kosovo

9.2.1 Krivični zakonik - Opšti deo

Krivična dela je delo čoveka koji je nezakonito, koja je počinila i koji je definisan zakonom kao krivično delo, ali to je i opasan posao.

Prema Krivičnom zakoniku Republike Kosovo krivično delo je protivpravno delo koje je zakonom određeno kao krivično delo, karakteristike koje su definisane zakonom i na koji zakon je predvideo krivičnih sankcija ili mera obaveznog lečenja.

Učesnici treninga će biti obavešteni o djela, uključujući i bitnih elemenata krivičnog dela i krivičnog dela slici.

Takođe, oni će biti obavešteni kojima je djelo učinjeno sa namerom i nepromišljeno kada je učinjeno. Takođe, u toku obuke polaznici će biti upoznati sa sličnostima i razlikama dela istog poglavlja i drugim poglavlja.

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.2.2 Krivični zakonik – Posebni deo

S obzirom na obim krivičnog dela sadržana u Specijalnom Krivičnog zakona Republike Kosovo, obuka ima za cilj da učesnicima koji su upoznati sa djelima najviše karakterističnim i danas u Republici Kosova, kao stvarni rad tužilaca i sudovi.

Učesnici treninga će biti predstavljen na nekoliko djela svako poglavlje posebno, elemente krivičnih dela i koji mogu biti izvršiocima krivičnih dela. Če biti uveden koji djelo učinjeno sa namerom i nepromišljeno kada je učinjeno.

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.2.3 Krivična dela korupcije i protiv službene dužnosti

Korupcija je stara pojava, koja je uvek predstavlja ozbiljan problem za društvo. Kroz istoriju, mnoge zemlje pokušavaju da pronađu način za suzbijanje ove opasne pojave. Problem korupcije danas suočeni su sa skoro svim zemljama sveta. Iako još uvijek nema jedinstvena definicija za korupciju, mnoge zemlje su uspostavile u svom zakonodavstvu djela korupcije. Sa pravne tačke gledišta, korupcija nije jedini prekršaj, ali opšti set konkretnim zločinima. Iz toga sledi da pravna

definicija korupcije može se definisati kao grupa sastavljena od različitih krivičnih dela sadržanih u poglavlju pod nazivom "korupcije". Agregiranje djela korupcije je od suštinskog značaja da se identifikuju različite radove koji spadaju u generalnom plasmanu korupcije.

Učesnici treninga će biti upoznati sa djela korupcije odvojeno, elementi krivičnog dela i koji mogu biti izvršioци tih krivičnih dela.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.2.4 Ozbiljni zločini

Ozbiljan zločin uopšte i trgovine ljudima, pranja novca i kompjuterskog kriminala, posebno, danas predstavljaju izazov za sve zemlje Evropske unije, gde se Kosovo ima za cilj da bude deo toga, pa lečenje ovih zločina tokom ovaj modul ima poseban značaj od činjenice da je uspešno sprječavanja i suzbijanja ovih zločina otvara put za Kosovo da se pridruži EU i pravnu sigurnost za sve građane Kosova.

Trajanje: 1 sesija obuke (3 sati obuke)

9.2.5 Zastarelost

Zastarelost kao pravnog instituta znači da zbog isteka zakonskog roka ne može se ostvariti gonjenje ne može nametnuti i ne može da se izvrši krivičnu sankciju, koja je promenljiva i potiče od vrste prekršaja, a količina kazna. Na drugoj strani su neki dela koja nikada predmet ograničenja.

Ovaj modul će uključivati, ali se ne

ograničava na pitanjima kao što su; početak toku perioda ograničenja, zaustavljanje i prekid zastarelosti krivičnog gonjenja, apsolutne recept, recept izvršenja kazne, uključujući apsolutnu zaustavljanje i prekid zastarelosti izvršenja kazne, propisivanje izvršenja kazni i mera lečenja obavezno, a ne prepisivanje djela genocida i ratnih zločina.

Trajanje: 3 sesije obuke (9 sati obuke)

9.3 Zakonik o krivičnom postupku Republike Kosova

9.3.1 Stručnost i analiza

Mnoge činjenice bi ostao neobjašnjiv u savremenom krivičnom postupku, ako nije prihvaćen kao dokaz u krivičnom postupku i stručnosti. Prijem i njegovo prilagođavanje potrebama krivičnog postupka, potvrdio je danas da je postupak činjenice koje su prethodno samo da snovi. Sa upotrebom ovih dokaza u krivičnom postupku pratili brzinu tempo razvoja u različitim oblastima nauke, posebno korišćenja ovih naučnih dostignuća za obavljanje kriminalnih aktivnosti. Ovo su samo neki od podataka iz kojih se vidi da je značaj ovog dokaza mora savremenog krivičnog postupka.

Ovo pitanje, kao i mnoge druge stručne pravnoj literaturi je pregledao nekoliko, ali čak i kada govori o pričaju tako uopštena i neadekvatno.

Učesnici će imati priliku od ove obuke da se upoznaju sa svim relevantnim pitanjima koja se odnose na stručnost i trenutaka kada bi trebalo da se dodeli stručnjak, a kada treba da se traži analizu dodeljuje i kako i šta mogu koristiti na ishod koji ekspertiza ili analiza. Učesnici će naučiti iz ove obuke instituta i kako se oni primenjuju u praksi.

Trajanje: 4 sesije obuke (12 sati obuke)

9.3.2 Kontrola i oduzimanje

Ovaj modul će se tretirati u opštim i specijalnim procesnih radnji koje su predviđene Krivičnim zakonom Republike Kosova, sa Zakonika o krivičnom postupku, Zakon o Radio Povers Seizure Zakonom o upravljanju oduzetom kao i druge zakonske odredbe da konfiskuje imovinu u korist krivičnog dela ili imovinu koja je korišćen za izvršenje prekršaja.

Trajanje: 5 sesije obuke (15 sati obuke)

9.3.3 Skrивene mere istraživanja i posmatranje

U poglavlju XXIX Privremenog krivičnog postupka su mere za obaveštajne i tehnički nadzor i istragu koja nema dugu istoriju primene u kaznenom sistemu na Kosovu od kako istražnih radnji nije predviđeno zakonom prethodnom krivičnom postupku, ali uz tehničku i socijalnog razvoja našli primenu pod zakonika o krivičnom postupku.

Prema Zakoniku o krivičnom postupku predviđa 14 mere tajnog nadzora tehničke, tako da je pretpretresni sudija, na zahtev državnog tužioca može naručiti bilo koji od ovih mera.

Cilj sprovođenja ovih mera je i da spreči izvršenje krivičnih dela, efikasnije otkrivanje krivičnih dela i krivičnom gonjenju počilaca u slučajevima koji se mogu detektovati sa drugim istražnim radnjama.

Ove mere nesumnjivo utiču na privatnost ljudskog života i slobode prava, a za njih je uslovljeno zakonom kojim se dozvoljava izdavanje tih mera, ali radi sprečavanja počilaca tih mera će kada se primenjuju druge mere ne može da se postigne ili informacije otkrivanja počilaca i da će pokušati da pronađe najmanje pogođeni u ljudskim pravima.

Cilj ovog kursa je da su učesnici na prvom mestu, da dobiju teoretskog i praktičnog znanja u slučaju primjene relevantnih odredbi za dobijanje informacija o fazi istrage, odnosno sprovođenje tajnih i tehničkih mera nadzora i istrage. Dakle, cilj lečenja su zakonske odredbe koje regulišu instituciju tajnih i tehničkih mera nadzora i istrage u krivičnom postupku u fazi istrage, ili kako ih poziva KZRK dobijanje informacija u fazi istrage.

Trajanje: 4 sesije obuke (12 sati obuke)

9.3.4 Mere da se obezbedi prisustvo okrivljenog u postupku

U cilju realizacije postupak u skladu sa najvišim standardima u zaštiti ljudskih prava i sloboda pod krivičnom postupku Republike Kosova, prisustva okrivljenog u krivičnom postupku. Što se tiče Zakona o krivičnom postupku Republike Kosova je planirala niz mera kako bi se osiguralo prisustvo okrivljenog u postupku.

Kroz ovaj modul ima za cilj da nauči učesnicima praktičnu primenu ovih mera, problemima koji se javljaju u slučaju kvara ili nepravilnog sprovođenje ovih odredaba i njihov uticaj na postupak.

Ovaj modul je zasnovan na odredbama Zakonika o krivičnom postupku koje odredbe su prilagođene modula i koji će objasniti davanje objašnjenja i tumačenja na osnovu sudske prakse.

Trajanje: 5 sesije obuke(15 sati obuke)

9.3.5 Okrivljeni u krivičnom postupku

Tokom prezentacije ovog modula će predstaviti osnovna znanja da razjasni šta je značenje izraza okrivljenog, kada i u kojim slučajevima osoba može da se tretira kao okrivljeni, koje su razlike u smislu "osumnjičenog", "optuženi" "teret" i "osuđen". Prezentacija će ponuditi učesnicima priliku da razumeju ulogu i značaj okrivljenog u krivičnom postupku, od početka do kraja postupka.

Učesnici će biti uveden koji su prava optuženog u svim fazama krivičnog postupka, gdje je pravni okvir koji garantuje prava okrivljenog, u kom slučaju njegova prava mogu biti ograničena u skladu sa zakonom, i na

kraju koje su odgovornost optuženih u krivičnom postupku. Takođe, u okviru ovog modula učesnici će biti obavešteni šta su vlasti za sprovođenje procedura koje će osigurati zaštitu i ostvarivanje prava okrivljenog, koje su njihove odgovornosti za zaštitu ovih prava i šta su posledice u slučaju povrede ili nepoštovanja prava optuženih. U ovom modulu dio vježbe će se realizovati nudeći učesnicima praktične primere u vezi položaj okrivljenog u različitim fazama postupka, tako da učesnici su kroz diskusije da se identifikuju za koje faza postupka je reč, identifikovanje položaj optuženi ovoj fazi postupka.

Trajanje: 5 sesije obuke(15 sati obuke)

9.3.6 Svedoci i oštećeni u krivičnom postupku

Jedan važan dokaz koji služi da se dokaže činjenično stanje u potpunosti i pravo u krivičnom predmetu je iskaz svedoka i žrtava kao svedoka. Takođe, veoma važno pitanje u krivičnom postupku je tretman svedoka i oštećenih kojima je potrebna zaštita zbog opasnosti od ozbiljne opasnosti po svedoka ili njegove porodice, i u ovim slučajevima postoji potreba da se preduzmu mere od strane svih institucija upleteni u krivičnom postupku, kao što su policija, tužioci i sudovi.

Kroz ovaj modul je namenjen učesnicima da se upoznaju sa vrstama svedoka, razlika između njihove zaštite i načina razgovora sa svjedocima, izrada protokola za ispitivanje svjedoka i iskaza svedoka kada smatra neprihvatljivim u krivičnom postupku.

Takođe deo ovog modula će biti posvećena povređeni koji može biti ne samo strana u postupku i svedoka. U ovom modulu pažnja će biti posvećena pravima oštećeni kao što je pravo na naknadu štete i mnogih drugih prava koja su propisana od strane novog Zakona o krivičnom postupku Republike Kosova.

Trajanje: 5 sesije obuke(15 sati obuke)

9.3.7 Dogovor sporazuma o priznanju krivice

Po dogovoru o priznanju krivice je pravna institucija relativno nova propisana Zakonika o krivičnom postupku Republike Kosova, što nameće potrebu za diskusiju i lečenje instituta posebno posebno za mlade advokate, u ovo slučaj za novoimenovane sudije.

Kroz ovaj modul je namenjen da će učesnici biti obezbeđen sa znanjem o zakonu kojim se reguliše o priznanju krivice i sporazum o priznanju krivice, osnovnim razlozima za primenu ovog instituta „ spornih pitanja koja se javljaju u praksi, različita rešenja ponudio i skepticizam izrazili čak pravnoj zajednici u ovom novom instituta krivičnog prava.

Tokom obuke, učesnici će biti ponuđeno primere formi na desnoj primene ovog instituta, koji na neki način će posebno pomoći da novoizabranih sudija koji po prvi put će se suočiti potrebu za primenom ove odredbe i potrebu za ujedinjenje praksi, naravno poštujući specifičnost svakom slučaju posebno.

Učesnici će biti predstavljeni na aktuelnoj sudskoj praksi na Kosovu, regionu i šire u vezi sa instituciju sporazuma, i da će dobiti konkretne zadatke-vežbe u cilju poboljšanja praktične veštine u primeni ovog instituta.

Trajanje: 3 sesije obuke (9 sati obuke)

9.3.8 Administracija o krivičnom postupku

S obzirom na značaj teme koje će se razviti u ovom modulu, rok za prezentaciju i sa onim što poteškoće najviše suočavaju sudovi i tužioci koji su radili o temama koje će biti razmatrani tokom treninga će imati za cilj da učesnicima poznate, bliže i razjasniti koliko je to moguće ovi instituti KZK.

U okviru ovog modula će razraditi argumente, rokove i donošenje odluka i komunikaciju, isporuku dokumenata, izvršenje presuda i druge odredbe KPZK.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.3.9 Inicijalni i drugi pregled i sudska revizija

Zakonik o krivičnom postupku (u daljem tekstu ZKP) sa velikim brojem pravnih odredbi kojima se reguliše početni raspravu, drugo suđenje. Početni pregled i druga pregled novih instituta su već dati u RFP.

U tom smislu, u ovom modulu obuke bili tretirani teme vezane za prvog pregleda, suprotstavljanje dokaza, zahtev za polaganje optužbe, presude jedinstvenog sudije ili predsedavajući sudija, drugi pregled, priprema suđenja, javnost suđenja, implementacija suđenje, preduslovi za održavanje suđenja, odlaganje, prekid i vremenu završetka glavnog pretresa, zapisnik suđenje, tokom suđenja, itd.

Trajanje: 6 sesije obuke(18 sati obuke)

9.3.10 Izrada i komunikacija odluka i dostava dokumenata

U ovom trening modulu će se raspravljati vrste i odluke suda, procedure za donošenje odluka, njihovu komunikaciju i slanje dokumenata, koja će biti o načinu slanja memo dostavljanja ličnih, alternativa, postupak isporuke, dokumenti koji se dostavljaju lično, za slanje dokumenata u izuzetnim okolnostima, isporuku i arhiviranje dokumenata drugih učesnika u postupku.

Trajanje: 1 sesion trajnimi (3 sati obuke)

9.3.11 Troškovi sudskih postupaka i imovinskih zahteva

Teme o kojima će se diskutovati u ovom modulu koji se bavi troškovima postupka i imovinskih zahteva u krivičnom postupku. Svi znamo da svaki sudski postupak ako krivični ili građanski, naravno postoji i troškovi njenog potrošnje, koja mora pronaći izvore iz kojih će biti plaćeni te troškove.

U krivičnom postupku je pitanje troškova postupka je složenija nego u drugim postupcima, jer su proceduralne radnje preduzete od strane nadležnih organa u službenoj dužnosti svakog procesnom radnjom ima i svoju cenu. Ovaj modul će se baviti pitanjima šta je uključeno u vezi sa troškovima postupka, prilikom određivanja troškova u pitanju i ko treba da bude obavezan da plati troškove postupka.

Takođe, u okviru ovog modula će takođe biti bavili imovinskim zahtevima, koji je takođe predmet posebnog značaja jer u principu u krivičnoj stvari, često se dešava da primenjuje odredbe parničnog postupka, što u ovom slučaju sud dužan je da to učini u krivičnom postupku za postavljanje imovinskih zahteva. U tom smislu će biti razgovarali su o načinima uspostavljanja imovinskih zahteva koji proizilaze iz izvršenja krivičnog dela za koje stranke podnose svoje zahteve u krivičnom postupku.

Trajanje: 1 sesija obuke (3 sati obuke)

9.3.12 Postupak po pravnim lekovima

Jedan od najvažnijih odluka koje je sud uzima je sud. Cela procedura koja se odvija protiv lica za koje postoji sumnja da je počinio krivično delo, u prvostepenoj presudi završio, ako postupak ne uspe u fazi suđenja i završava se na bilo koji drugi način. Značaj ove odluke suda je prevelika za sud, kao i stranaka u postupku. Iz tog razloga Zakonik o krivičnom postupku sadrži niz odredaba koje se odnose na način prijema i donošenja odluke, njen sadržaj, vrste presude, kako je sastavljen, rokovi i sl

Međutim, presuda prvostepenog nije odluka koja je konačna pokupiti puta. Umesto toga, presuda prvostepenog

može pobijati u žalbi, kao redovnog pravnog leka. Ovo je razumljiv, jer se presuda može imati pravne nedostatke koji, prema prijavi, pregledao je drugostepenog suda i presude, ako ne utvrdi, može biti promenjena ili poništena i predmet vratio na sudu prvostepeni. Žalba je jedino pravno sredstvo za redovnog vežbanja na presudu koja nije primila konačan. Međutim, postoje i drugi pravni lekovi, koji se nazivaju vanrednim pravnim lekovima, koji se može vršiti Protiv rješenja, koja je postala konačna.

Svi ovi lekovi, zbog njihovog značaja, zaslužuju posebno mesto u obuci novoizabranih sudija.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.3.13 Posebni postupci po KPRK

Posebni postupci pod krivičnom postupku razlikuje od redovnih procedura u krivičnom postupku, tako što zahtevaju posebnu pažnju za profesionalce primenjuju ove postupke, posebno za novoimenovane sudije.

Ovaj modul će se baviti procedure za postupanje sa kaznenim nalogom, ukor, na lica koja su počinila krivično delo pod uticajem alkohola ili droga, za prekršioce sa mentalnim poremećajima, oduzimanje alternativnih sankcija, odluka da se nasele dokazima zatvorenika, restituciju, rehabilitaciju, i ostvarivanje drugih prava osoba osuđenih ili pritvoreni bez razloga, kao i postupak za izdavanje poternice i javno objavljivanje.

Trajanje: 2 sesije obuke(6 sati obuke)

9.3.14 Dokazi u krivičnom postupku

Okolnosti krivičnog dela i krivice okrivljenog može se utvrditi samo na osnovu dokaza. Odluka da se izreći samo i pravna procedura dokazivanja krivičnog postupka (argument) u pravcu utvrđivanja činjenica pravno relevantna u krivičnom predmetu je veoma važno. Dakle, deo ovog modula je u procesu dokazivanja uopšte tokom istrage, uloga dokaza u postupku u krivičnom postupku osvetljenje, proceduralne subjekti koji mogu da prikupljaju i siguran dokaz u ovoj fazi postupka, dokaz neprihvatljivim.

Učesnici treninga će biti upoznati sa vrstama dokaza koji se mogu dobiti u toku istrage određenih istražnih radnji, sa svojim posebnim specifikacije, vrste i klasifikaciju svojih dokaza u pretkrivičnom postupku i opštim pravilima o dokazima. Takođe, u toku obuke polaznici će biti upoznati sa novinama i promenama koje su dovele do stupanja na snagu Zakonika o krivičnom postupku.

Trajanje: 6 sesije obuke(18 sati obuke)

9.4 Građansko, upravno i privredno pravo

9.4.1 Građansko pravo

Nauka o građanskom pravu je u nauci najstariji i najrazvijeniji pravde, koji reguliše društveni odnosi su fiksne stope, onda imamo posla sa normama građanskog prava. Bilo građansko pravni odnos je konkretan izveštaj, zakazana život, odnosno socijalni izveštaj.

U okviru će ovaj modul se rukuje izvori građanskog prava - sudska

praksa, obim građanskog prava, uspostavljanje i prestanak pravnih odnosa - podeli pravnih činjenica, modifikacija pravnog posla - stanje i vreme, posedovanje, vrste i zaštita njegovi apsolutne i relativne prava, zastupanje od strane proki (odobrenja), pravna pitanja jednostrano i bilateralno, bez važećih pravnih poslova, protivpravnih radnji (dela), neosnovanog bogaćenja i zaštite prava.

Trajanje: 6 sesije obuke (18 sati obuke)

9.4.2 Parnični postupak - prvi deo

Ovaj modul je dizajniran kako bi okvir koji objašnjava ključne koncepte parničnom postupku prvi deo nje, koja kao deo pozitivnog prava obuhvata sve zakonske propise po kojima realizacija mesto individualnih prava od strane građanskih i pravnih sporazuma u životu.

Posebna pažnja biće posvećena osnovnim principima građanskog postupka, stranaka i njihovih predstavnika u postupku, procesnih formi delovanja, u čijem ograničenja mogu i treba da se obavljaju određene proceduralne radnje i druga važna pitanja koja pravnih stručnjaka će naići u svojoj praksi.

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.4.3 Parnični postupak - drugi deo

Vanparnični postupak-drugi deo sadrži odredbe koje regulišu protok postupka u prvostepenom sudu i počev od podnošenja tužbe sudu, bashkendergijkesise učešće treće strane u sporu postupku, suspenziju i prestanak parničnom postupku, pravna pomoć, nepoštovanje suda, zahteva osiguranja, dokaza i uzimanje dokaza, priprema glavnog sudskog posredovanja i

pomirenja, glavni postupak i troškova postupka.

Korišćenjem kombinovani metod diskursa, dijaloga i praktičnog rada korišćenjem drugih pravnih izvora, učesnici će steći znanja i profesionalnih veština u praktičnoj primeni Zakona o parničnom postupku - drugi deo.

Trajanje : 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.4.4 Vanparnični postupak

Sporno procesno pravo je sistem pravila postupka, koji regulišu strukturu parničnom postupku, položaj i ulogu procesnih subjekata, svoja procesna aktivnosti, kao i međusobni odnosi između njih. To nije jedinstven i homogena celina, jer se sastoji od diferenciranih pravila postupka, koji regulišu pružanje pravne zaštite u određenim pitanjima civilne pravde, koji se ne mogu rešiti u skladu sa pravilima parničnog postupka.

Ovaj modul će biti tretirani odredbe zakona o parničnom postupku, najava o nestanku postupku objavljivanja privatni nestalog lica za umrlo i postupku za dokazivanje smrti, postavljanje visinu naknade za eksproprijaciju nekretnina i prilagođavanje granica - fizičko odvajanje.

Trajanje: 3 sesije obuke (9 sati obuke)

9.4.5 Izvršni postupak

Zakon o izvršnom postupku reguliše postupak kojim sudovi i privatni izvršitelji definiše i sprovodi izvršenje na osnovu dokumenata i dokumenata pouzdan izvršenja, ukoliko nije drugačije određeno posebnim zakonom. Iz toga sledi da pored nadležnog suda za izvršenje su privatni izvršitelji. Kosovo u reformi pravosudnog sistema je napravio usklađivanje zakona sa zakonima EU i unutar zakona za izvršni postupak je uzeo u obzir preporuke Saveta Evrope o izvršenju. Preporuka (smernice) na osnovu efikasnosti, transparentnosti i lako smislu toga.

Privatni sistem izvršenja ima prednost uklanjanja odgovornost za upravljanje procesa izvršenja od strane sudija i sudskih izvršilaca. Ove obaveze se prenose na privatnih agenata. Uloga sudova i dalje veoma važno jer su najosetljivija pitanja kao što su porodična pitanja ostaju u isključivoj nadležnosti sudova, kao i lekovi ostaju u plasmanu sudova i ostale ključne funkcije je nadzor jer stranke koje smatraju da je agent lični povređeno neko njihova prava mogu tražiti od suda.

Trajanje : 4 sesije obuke (12 sati obuke)

9.4.6 Upravno pravo

Upravno pravo, se definiše kao skup pravnih normi koji uključuju regulisanje položaja i funkcionisanje organa uprave, prenosi administraciju sa drugim organima državne vlasti, administrativne, upravne organizacije, administrativne kontrole, političkom kontrolom organa uprave, itd .

Odredbe regulišu administrativne procedure sadrže norme koje regulišu nadležnosti organa državne uprave, koji će odlučiti o upravnoj stvari.

Ovaj modul će se smatrati administrativne procedure, donošenje upravnog akta, žalba

i izvršenje konačne odluke, upravni spor i prethodni postupak Upravnog spora, glavna rasprava, presuda i lekovi u upravnom sporu.

Poreski sistem na Kosovu je uspostavljen tokom poslednje decenije i još uvek je u toku. Tokom 2015. godine, poreski zakoni na Kosovu je izmenjen i usklađen sa zakonodavstvom EU-a. Na osnovu toga, u okviru ovog modula će biti tretirani i ovlašćenja i procedure u okviru Fiskalne Divizije u okviru Administrativnog odeljenja Osnovnog Suda u Prištini.

Trajanje: 5 sesije obuke (15 sati obuke)

9.4.7 Zakon o obligacionim odnosima

Ovaj modul obuhvata osnovne principe Zakona o obligacionim odnosima, koji imaju presudan uticaj na posebnim zakonom o obligacionim odnosima u. Suština predstavljanja osnovnih principa odnosi se na činjenicu da poštovanje osnovnih principa preciznosti, su minimalne šanse za podnošenje parnice. Takođe, oni se tretiraju različite pravni instituti važno pravo poslove u rasponu od naknadu štete prouzrokovane, u vezi sa subjektivnog i objektivnog odgovornosti, odgovornosti objektivne i subjektivne osnovi i drugih oblika restitucije.

Učesnici treninga će imati priliku kroz praktične primere da skrene tužbe, i presude o pitanjima u vezi sa različitim pravnim osnovama

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.4.8 Privredno pravo

Imovinska prava predstavljena je i razvio kao neophodnost potrebe zajednice i prakse trgovaca, odnosno mogućnosti da treba da se koriste i probleme treba rešiti. U današnjim ekonomskim pravima je jedan od najvažnijih grana prava, u našoj zemlji tako iu inostranstvu.

Sporovi ili sporovi koji nastanu u ekonomskom životu, što se na kraju ne može da se reši putem pregovora, sporazuma ili drugih alternativnih metoda, obično pojavljuju na Katedri za ekonomske poslove. Pošto obzirom na značaj ovih slučajeva, njihovih refleksije koje mogu imati u životu zemlje, često visokim vrednostima ovih sporova, proizilazi da sudije treba da bude najviši mogući profesionalizam i efikasnost.

U izradi ovog programa obuke se uzme u obzir činjenica da je publika pohađanje ove obuke je dovoljno opšte znanje u ovoj oblasti prava. U ovom programu obuke uključeni teme i ključna pitanja u vezi sa aktuelnim praksama Odeljenja za ekonomske poslove, za novoimenovane sudije da prodube svoja znanja i dobiju potrebne informacije.

U okviru ovog modula će biti tretiran na pravi ekonomski i sudsku praksu njegova izgradnja ugovora, intelektualne svojine, prodaje ugovora u privredi, izvršni postupak protiv preduzeća, arbitraža i sudskih postupaka koji se odnose na, i stečaj preduzeća.

Trajanje: 5 sesije obuke(15 sati obuke)

9.4.9 Pravo svojine i druga srodna prava

U kontekstu ukupnih društvenih odnosa su rođeni i razvijene socijalne i imovinske odnose sa posebnim karakteristikama i sadržaja, koji su regulisani posebnim zakonskim normama. Zato je pravo vlasništva može biti definisana kao posebna grana prava koja sadrži celovitost pravnih normi koje regulišu odnose vlasništva.

Učesnici ovog treninga će se upoznati sa temama vezanim za prava vlasništva, zajedničkog vlasništva i zajedničko vlasništvo, sa desne komšiluku, imisio i sticanja svojine uopšte. Između ostalog, biće razgovarali o pitanjima vezanim za zaštitu imovine, potraživanja reividnikimit, publiciane, negators, zaštita posedovanje, prestanak službenosti i zaštitu službenosti i gubitka imovine.

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.4.10 Pravo nasleđivanja

Regulatorna pitanja nasleđa na Kosovu su u ključnoj fazi njihovog razvoja. Problematično to oblast prava čini postojanje moštiju običajnog prava u svakodnevnom životu legalno u nekim regionima sa manje razvijenim Kosova, postojanja i dalje zajedničke imovine velikih porodica u selu, pitanja promocije ženino pravo da nasledi, potreba za podizanje pravne kulture među građanima, odlaganje rješavanja sudskih predmeta u sudu zbog mnoštva materijala, metode primene treba

posredovanje itd Za sve ove pravne našoj nauci, naša praksa pravosudnih i pravnih odluka institucije treba da obezbede adekvatna rešenja.

Ovaj modul je dizajniran tako da oni služe novoimenovane sudije da unaprede znanje na osnovu poziva za nasleđivanje, raspolaganja imovinom živ, izuzeće od nasledstva dugovanja umrlog lica, suštinsko nasleđa, i nasleđe od volje.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.4.11 Radno pravo

Radni odnosi zamišljena kao pisani sporazum ili dogovor između poslodavca i zaposlenih za obavljanje određenih zadataka i odgovornosti zaposlenog i poslodavca maternjeg nadzor, za naplatu melodije, obično u obliku novca.

Prava na radnim odnosima predstavljaju osnovna ljudska prava. Ova prava se često krše od strane poslodavaca i neophodan je za sud da ih zaštite ponudi.

U okviru ovog modula će se obratiti sudsku zaštitu koju nudi sud o pitanjima koja počinju sa tužbama i regulisana Zakonom o radu, postupak koji se primenjuje u odnosu na kategorije državnih službenika, ovlašćenja Nezavisnog nadzornog odbora i nadležnost Suda u vezi sa ovim pitanjima, bezbednosti i zaštite na radu, kao i naknadu štete prouzrokovane u slučaju povrede na radnom mestu.

Trajanje: 3 sesije obuke (9 sati obuke)

9.4.12 Porodično pravo

Pravna zaštita porodice je od posebnog značaja, Ustav Republike Kosovo sadrži odredbe koje se odnose na bračnom i porodičnom pravu, kroz koji naša država svrstava među zemlje sa domaćim zakonskim propisima usklađeni sa međunarodnim propisima. Kosovo je takođe usvojila Zakon o porodici, koji se smatra kao pokušaj da se stvori novi pravni osnov koji će poštovati osnovne principe međunarodnih standarda za regulisanje porodične

veze. Putem ovog zakona, država i društvo u celini ima obavezu da poštuje prava iz porodičnog oblasti.

Modul će se obratiti porodično pravo, osećaj porodice, bračni zakon, prava i dužnosti supružnika, prestanak braka, razvoda postupak, alimentacija i roditeljska prava, opozicija i dokaz materinstva ili očinstva, usvajanje, imovinski odnosi između supružnika i nasilja u porodici.

Trajanje: 6 sesije obuke (18 sati obuke)

9.4.13 Prijem i administracija dokaza u parničnom postupku

Procedura dokaza je jedan od temeljnih-kamenje parnice. Bez dovoljno dokaza, dokaznu od pitanja u sporu u slučaju, sudija neće moći da utvrđivanje činjenica bi trebalo da podrži obrazloženu presudu jasno i pažljivo. Dokaz o procesnih radnji predstavljaju glavne predmete koji danas predlog, izbor, prikupljanje, ispitivanje i procenu i dokaze u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica na kojima su tvrdnje stranaka.

U okviru ovog modula će biti tretirane teret dokazivanja činjenice koje ne treba da se testira, uzimanje dokaza, pružanje dokaza (pre), dokazi, kao što su uviđaja na licu mesta, dokumenata, svjedoka, vještaka i saslušanja stranaka.

Trajanje: 5 sesije obuke (15 sati obuke)

9.5 Lične veštine i interdisciplinarninderdispilinarne

9.5.1 Pravila komunikacije

Kontekst komunikacije u sudu varira, ali izgleda da dolaze u dve osnovne kategorije, koje su opisane u daljem tekstu: interna komunikacija i eksterne komunikacije. U okviru ovog modula će biti rasprava o karakteristikama efikasnog komunikatora, postaće samo-procena komunikacijskih veština učesnika i pregled relevantne studije slučaja kako bi se omogućilo učesnicima da primene najbolje prakse komunikacija u realnom radnom okruženju.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke) i 4 sati obuke online

9.5.2 Profesionalna etika

U svakom sudije u zemlji i tužilaca koji pripadaju eliti društva. Svaki dan, ovi ljudi obavljaju radnje i donositi važne odluke o sudbini svojih sugrađana. Očigledno, ovo velika sila ne može verovati onima koji ne pružaju dovoljno garancija profesionalnog morala. To je ovde da potiče pravni propis profesionalnih sudija i tužilaca etike na kojima se zasniva čitav pravni sistem.

Modul profesionalne etike za sudije, pored znanja, namerava da prenese neke osnovne veštine za razmišljanja i delovanja od novoimenovanih sudija, bez kojih je ispravan obavljanje profesije bi bilo nemoguće. U ovom

formatu sudije i tužioci smatraju etičke probleme i kako se manifestuju u svom profesionalnom životu i razgovara najefikasnijih načina za sprečavanje povrede profesionalne etike. Obuka novoizabranih sudija o sadržaju i značenju normi profesionalne etike im pomaže da kreiraju konceptualni aparat kojim se analiziraju i rešavanje etičkih pitanja na koje će nailaziti u svom radu.

Kao profesionalna etika nije samo derivat etike i morala društva u celini, neophodno je da obuka sudija biti fokusiran što je više moguće o konkretnim slučajevima izvučeni iz stvarnosti života na Kosovu.

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.5.3 Upravljanje predmetima

Menadžment je proces planiranih aktivnosti za postizanje određenih ciljeva u oblastima ili oblastima života. Iz ove vrlo jednostavne definiciji pokazuje kako i zašto je važna za sudije ovaj proces. Sudovi postoje da obezbedi pravo rešenje i vreme sporova koji se pred njima. Zbog toga, centralna funkcija je upravljanje bilo kakvih sudskih slučajeva koji sud. Moderna teorija upravljanje je da sudije slučajeva, zajedno sa pomoćnim

osobljem, potrebno je da aktivno prate i kontrolišu kretanje neriješenih predmeta pred sudom.

Ovaj modul će biti tretirani delokrug rada sudova i osnovnih metoda u upravljanju i kontroli odlaganja, liderstvu i performansi mera suda planiranja i predmeta, tako da učesnici imaju koristi od učenja najbolje prakse u ovoj oblasti.

Trajanje: 3 sesije obuke (9 sati obuke)

9.5.4 Podizanje društvene veštine sudija

Imajući u vidu potrebu za završetak sudija informacije, podatke i instrukcije iz socijalne oblasti kao elementa neophodnog za obavljanje najnapredniji u obavljanju posla, ovaj modul je dogovoreno kao slučaj dobru priliku izrade ovog dimenziju u skladu sa potrebnim obrazovnim savremenih sudija profila.

Učesnici treninga će se upoznati sa konceptima, kategorije psihosocijalne sadržaja, onda ima osobina ličnosti, ima segmente društvenog života pojedinca u društvenom okruženju, socijalno okruženje činioci koji ometaju u stabilnim degenerativnih faktora u Socium.

Zbog toga oni će dobiti informacije i razviti kapacitete socijalne komunikacije pojedinih različitih subjekata u vršenju profesije značajno kao rad sudije.

Trajanje: 3 sesije obuke (9 sati obuke)

9.5.5 Obrazloženje sudske odluke

Ovaj modul ima za cilj da pomogne novoimenovanim sudijama u izgradnji svoje profesionalne sposobnosti u smislu opravdanja dela namenjenih .. Pored Teorijska obuka će biti obezbeđen generalno da opravda akte sastavljena od sudija, će se raspravljati na sjednicama praktične posebni slučajevi rade po određenim metodama pravnog rezonovanja i pisanja.

Kroz konkretne slučajeve sudije će moći da primene odredaba krivičnog postupka za donošenje odluke o meri-

tumu. Gde između ostalog, jer modul je ponuđen identifikovane potrebe advokata uopšte, ali posebno sudije za stručno osposobljavanje u oblasti pravnog rezonovanja i pisanja.

Pisanja i obrazlaganja standard predstavlja rad evaluaciju sudije. U tom smislu pisanja i pravnog obrazloženja u radu sudija predstavlja ostvariv cilj, ne kreveta. Zbog toga, kroz ovaj modul ima za cilj da poboljša kvalitet pravnog rezonovanja i pisanja u radu novoimenovane sudije.

Trajanje: 10 sesije obuke (30 sati obuke)

9.5.6 Upravljanje stresom

Ovaj modul se bavi širi predmet ličnog blagostanja i upravljanje stresom. Pravo suđe stalno suočen sa obimom posla, kritikama javnosti, teškim budžetskim restrikcijama, izuzetne odgovornosti i užurbano.

Istraživanja su pokazala da je u vezi sa poslom stres je odrednica kognitivnih, emocionalnih i ponašanja simptomi kao što su smanjene koncentracije, odlučivanja, i izražava nezadovoljstvo sa advokatima i sporu. Jedna studija je utvrdila psiho-fiziološke simptome povezane sa stresom nakon što se tiče funkcije digestivnog trakta (digestivni problema), uključujući i mešovita; bol u grudima obično prepisuju za srčane insu-

ficijencije; otežano disanje ili nedovoljno vazduh u pluća; teškoća spavanje; i osećaj je napeto ili uznemireno. Oni su takođe identifikovali simptome povezane sa međuljudskim sukobima, kao što su neobične ispadima, temperamenta, čestim svađama, osećajem izolacije i smislu podizanja samosvesti u društvenim situacijama.

Ovaj interaktivni program pruža učesnicima priliku da identifikuju stepen stresa u životu, svoje snage, faktori rizika i oblasti za implementaciju boljih mogućnosti za njihovu dobrobit. Između ostalog, obuka ima za cilj da poboljša zdravlje, kognitivne sposobnosti, održivost, kreativnost i sreću.

Trajanje: 2 sesije obuke(6 sati obuke) i 5 sati obuke iz daljine

9.6 Zakonodavstvo i dodatne veštine

9.6.1 Kod pravde za maloletnike

Ovaj modul obuke je dizajniran sa ciljem pružanja osnovnih korisnici znanje programa inicijalne edukacije o praktičnoj primeni Kodeksa maloljetničkog pravosuđa na Kosovu (KPM). Kroz cilj ove obuke da definiše osnovne principe MMC, tumači svrhu, vrste mera i sankcija koji se primenjuju na maloletnike, mere i kazne za odrasle u vezi sa krivična dela počinjena kao maloletnici, mere diverzantske kad god uslovi, može tumačiti namene, vrste i trajanje vaspitnih mera, vaspitnih mera institucionalne, analiziranje alternativnih mjera zatvora za maloletnike, novčane kazne i da bi radili za dobrobit opštih uslova za izricanje kazne za male.

Trajanje: 3 sesije obuke (9 sati obuke)

9.6.2 Medijacija

Medijacija je vansudska aktivnosti od trećeg lica (broker) za rešavanje sporova između subjekata prava u skladu sa uslovima predviđenim zakonom. Implementacija posredovanje pri rukovanju sporova u građanskim i krivičnim stvarima predstavlja konstruktivnu alternativu da se postigne vansudsko rešenje zadovoljavajuće strankama koje učestvuju u sporu.

Uključivanje medijacije kao pravnu instituciju i njegova primena u postupku mogućnost relevantna i veoma važna u rešavanju mnogih slučajeva u kojima su sudovi preopterećeni i da se postigne efikasnost sudova što je pušten iz fosilnih mogućim rešenjima sporazum, i sudije imaju dovoljno vremena da se bavi složenim predmetima za obavljanje u razumnom roku i kvalitetno.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.6.3 Razvoj sudskih vještina

S obzirom na promene u krivičnom postupku u vezi sa saslušanja i sprovođenja sudsku reviziju potrebno je obučiti novoimenovane sudije na razvoj sudskih vještina u skladu sa ovim promenama. Konkretno podizanje vještine će biti govora otvaranja, što direktno i indirektno ispitivanje, ispitivanje, rehabilitaciju i završnu reč.

Trajanje: 12 dana obuke (4 grupe)

9.6.4 Zakon o prekršajima

S obzirom da je prekršajno delo je rad obavlja u mnogim oblastima, značaj njihovog ograničenog vremena za trening, ima za cilj da učesnicima koji su upoznati sa krivičnim delom, razlika sa drugim delima, principima rada i percak-tueshmerine rada kršenje zakonske odredbe na snazi. Učesnici treninga će biti predstavljen na krivično delo, koje se razlikuje od drugih dela, a koji su zajednički elementi sa drugim dela (prekršaja, privrednog kriminala, itd).

Takođe, učesnici će biti upoznati sa principom zakonitosti, i njegov značaj u definiciji prekršajnog dela.

Trajanje: 2 sesije obuke (6 sati obuke)

9.7 Učenje na daljinu

9.7.1 Engleski jezik

E-modul je povezan sa engleskog pravnog obrazovanja modula koji se koriste pravnim stručnjacima koji žele da unaprede svoje veštine komunikacije na engleskom jeziku u njihovim svakodnevnim aktivnostima u pravosuđu. Dizajniran je da zadovolji potrebe komunikacije i pruža pravne stručnjake sa osnovama pravne terminologije na engleskom jeziku.

Ovaj modul je razvijen i postavljen na platformi za učenje na daljinu na mreži i da će se koristiti za korisnike početne obuke.

Trajanje: 5 sati obuke iz distance

9.7.2 Informaciona tehnologija

Ovaj modul pomaže korisnicima koji imaju osnovno znanje o informacione i komunikacione tehnologije. Rad sa računarom i dobro poznavanje aplikacija i programa postalo je od suštinskog značaja za svaki posao, efikasan računar rad je ključ uspeha svakog pojedinca.

Informaciona tehnologija pomaže pravosuđu da obavlja svoje dužnosti na odgovarajući način, efikasno i transparentno, na primer, TI upotreba smanjuje šansu dupliranja dokumenata, ukoliko sud ima kompjuterski automatizovanog sistema za registraciju slučajeva je dovoljan da se predmet zabeležen i ponovo koristiti kad god je potrebno za generisanje izveštaja p.sh slučajaj generacija poziva ili suđenja, raznim drugim članovima. U ovom slučaju pristup dokumentima će biti mnogo brže.

Sa upotrebom predmeta TI bi imati pod stalnim praćenjem izdavanjem razne statistike. Sa kompjuterskim automatizaciju možemo da uradimo statističku analizu brzinu i preciznost sa dovoljno velika u poređenju sa manuelnim sistemima. Rukovodstvo sud može koristiti ove testove da poboljša rad sudova i drugih planova koji pripadaju sudstvu.

Uz korišćenje informacione tehnologije pravosudnog sistema je dostupan svima koji traže usluge pravosuđa, i da će obezbediti najviši kvalitet pravde promovisanjem odgovornosti i transparentnosti ne samo odluka koje se donose u skladu sa vladavinom prava.

Upotreba IT pomaže da ispuni ciljeve pravosuđa, sudski sistem povećanjem efikasnosti sudstva, poboljša pristup pravdi i poboljšanje kvaliteta pravde.

Trajanje: 4 sesije obuke iz distance

10. Zaključak

Uvodni program obuke odražava potrebe za obukom novoizabranih sudija i očekivanjima pravosudnog sistema i tužilaštva u pripremi i stručno usavršavanje, etičkih i praktičnih veština, tako da u svom zaključku, ovi korisnici su spremni da vrše puna funkcija sudije u profesionalni, nezavisni i efikasno.

Struktura programa, modula obuke i praktičnu obuku, koji odražava ciljeve KIP razvoj kompetencija, na osnovu dužine obuke predviđeno zakonom i uzimajući u obzir obuku i iskustvo o kvalifikaciji korisnika koji već oni su prošli sve faze testiranja i procene stručne osposobljenosti od strane Sudskog saveta Kosova, odnosno nadležnih odbora

Odobren od strane Upravnog Ssaveta Kosovskog Instituta za Pravosudje 06 februar 2017.

AKADEMIJE PRAVDE

<https://ad.rks-gov.net>

infoad@rks-gov.net

038 200 18 660

Adresa “Lagjja e Spitalit”

**Ul. Muharrem Fejza b.b
Pristina, Republika Kosova**